

Лилия Туктарова фотосы

ЯНА КИЛЕШУЛӘР

КФУ вәкилләре ректор **Илшат Гафуров** житәкчелегендә Алманиядә Rohde & Schwarz компаниясе белән эшлекле очрашуда булып кайтылар. Эш барышында «КФУ-Ростех» үзәгенең киләчәге турында фикерләштеләр. Ике атнадан соң КФУга Алмания делегациясе килүе көтелә.

МЕГАГРАНТ

КФУда узган «Килчәк фәне» II Халыкара фәнни конференциясе кысаларында А.Бутлеровисемендәге Химия институты РФ Хөкүмәтенең мегагрантына ия булды. Аның бәясе — 90 миллион. Мегагрантны алман галиме **Кристоф Шик** алачак. Ул КФУда зуртизлекле калориметрия лабораториясен булдырачак. Башлангыч этапларда К.Шик лабораториясе коллективының яртысын аспирантлар һәм студентлар тәшкил итәчәк.

УКЫТУЧЫЛАР КОНГРЕССЫ

4-8 октябрь көннәрендә КФУда V «Рус теле һәм әдәбияты укытучыларының Россия жәмгыяте» конгрессы үтәчәк. Көн кадагында халыкның уку һәм сөйләм культурасын, филологик грамоталылыгы дәрәжәсен күтәрү, рус филологиясе өлкәсенә караган уку программаларын һәм мөһим стандартларын камилләштерү, балаларны һәм яшьләрне рус телен һәм әдәбиятын өйрәнүгә мотивацияләү мәсьәләләре каралачак.

Тавыш бир!

Яраткан уку йортыбыз, шәһәрбезне дәүләт БАНКОТАЛАРЫНДА КҮРҮ өчен барлык студентларны һәм хезмәткәрләргә ТАВЫШ БИРҮДӘ АКТИВ КАТНАШЫРГА чакырабыз! Нәтижәләр 7 нче октябрьдә билгеле булчак. Моңың өчен «Твоя-Россия.рф» сайтына КЕРЕП, КӨРӨЗЛЕ ТЕЛЕФОН ЯКИ «FACEBOOK, «ВКОНТАКТЕ», «ОДНОКЛАССНИКИ» СОЦИАЛЬ ЧЕЛТӨРЛӨРЭ АША ТЕРКӨЛӨРГӘ һәм ТАВЫШ БИРҮДӘ КАТНАШЫРГА КИРӨК. КФУ өчен ТАВЫШ БИР, ТАРИХКА КЕРЕП КАЛ!

КФУда ТАТАР ТЕЛЕ КУРСЛАРЫ ЯНӘДӘН АЧЫЛДЫ

Илсәяр НУРЕТДИНОВА

КАЗАН (ИДЕЛ БУЕ) ФЕДЕРАЛЬ УНИВЕРСИТЕТЫНЫҢ ФИЛОЛОГИЯ ҺӘМ МӘДӘНИЯТГА БАГЛАНЫШЛАР ИНСТИТУТЫНДА БУШЛАЙ ТАТАР ТЕЛЕ КУРСЛАРЫ ЭШЛИ БАШЛАДЫ. АЛАР ӨЧ АЙ ДӘВАМ ИТЭЧӘК.

Автор фотосы

Оештыручылар әйтүенчә, татар теле курсларына карата кызыксыну ки-меми, ел саен татар телен өйрәнәргә теләүчеләр табылып тора. Быел, мәсәлән, курсларга 800ләп кеше язылган. Бу узган елгы сан-нардан күбрәк.

Өлеге курсларның жи-тәкчесе **Кадрия Фәтхуллова** әйтүенчә, язучыларның төп максаты — татар телен аралашу-аңлашу чарасы бу-ларак үзләштерү, сөйләм кү-некмәләренә ия булу, татар дөнъясы турында мәгълүмат алу. Курсларга йөрүчеләргә бер максат берләштерсә дә, башка сәбәпләр дә бар: кемнәндер күрешеләре белән татарча аралашасы килә, кемгәдер эш урынында хезмәттәшләре белән татар-ча сөйләшәргә туры килә, ә өченчеләре исә, гаилә кору белән бәйләп, яңа туганнар белән аралашу өчен татар-ча белү кирәк дип аңлата. Кадрия ханым аеруча го-

рурланып сөйли торган укучыларының берсе — япон егете **Юто Хишияма**. Халыкара татар теле олим-пиадасында катнашканнан соң, Татарстан Президенты **Рөстәм Миңнеханов** Ютога Казан университеты маги-стратурасында бушлай уку сертификаты тапшырган булган. Ул ике ел татар фи-лологиясе бүлегендә укыган. Хәзер Юто Хишияма Токио университетында татар тел-лен укытырга хыяллана.

Бу курслар «Татарстан-да дөүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дөүләт программасын тормышка ашыру кысаларында оеш-тырыла. Анда төрле милләт вәкилләре, төрле яшьтәге, төрле һөнәр ияләре укый. Урыслар гына түгел, ана телен белмәгән татарлар да күп. Моннан тыш Ру-сия ислам институтында да бушлай татар телен өйрәнү курслары эшли. Түләп укы-та торган фирмалар да бар.

Америкалы **Келли Алумс** шундыйларның берсендә бе-лем алган. Тик ул, бу курс-ларда да йөрәп, татар телен камилләштерергә тели.

Жанболат Жәтибай Ка-захстанның Актүбә кала-сында туып үскән. Бүген Казанда укый. «Сез Ка-захстанда булсагыз, казах телен өйрәнәргә идегез. Мин дә Татарстанда татар телен өйрәнү форсатын кулланыр-га тиеш», — ди. **Альфредо Усен Рефана Ндреманина-зафу** Мадагаскарда туып үскән. «Мин Татарстанда яшим. Татар халкын тагын да якыннанрак танырга, та-тар егет-кызлары белән ду-с-лашырга теләм», — ди ул. Альфредо техник уку йор-тында (элеккеге КАИ) ра-диоэлектроника белгечлеге буенча белем ала. «Рәхмәт, исәнмесез кебек сүзләргә беләм. Тик бугына житми», — ди. Ул ислам динен кабул иткән һәм татар кызы белән гаилә коруга да каршы түгел.

Яшьләрдән тыш, курслар-га пенсионерлар да йөри. Аларны, белем дәрәжә-ләреннән чыгып, төрле төр-кемнәргә бүлеләр: башлап өйрәнүчеләр, дөвам итүче-ләр һәм урта дәрәжәдә бе-лүчеләр. Рус һәм башка мил-ләт вәкилләре белән бер-рәттән, курсларга йөрүче-ләр арасында татарлар да шактый. Аларның теләге — туган телдә тагын да ка-милрәк сөйләшү, татар мат-бугаты язмаларын аңлап уку, татарча дөрес яза алу, татар халкының милли йо-лаларын, горф-гадәтләрен үзләштерү. Узган елгы курсларда Төркия, Кытай, АКШ һәм башка илләрдән килгән студентлар да татар телен яратып өйрәнгәннәр.

Курсларны уңышлы тә-мамлаучылар сертификат алалар һәм, киләсе елда да татар телен өйрәнүгә дөвам итүләренә өмәгләнәп, укы-тучыларына рәхмәтле бу-лып саубуллашалар. Биредә алган белем яңа юллар ача.

ЕРАКТАН СƏЛАМ

Айгөл АБДРАХМАНОВА

КҮПТӘН ТҮГЕЛ ГАЗЕТАБЫЗ ПОЧТАСЫНА БИК ЕРАКТАН КЫСКА, ӘММА ЖЫЛЫ ЭЧТӘЛЕКЛЕ ХАТ КИЛЕП ТӨШТЕ. ХАТ АВТОРЫ – КАЙЧАНДЫР КАЗАН УНИВЕРСИТЕТЫН ТӘМАМЛАГАН АСПИРАНТ ЛӘЙСӘН ТУКТАМЫШЕВА.

«Мин Казан университетының Юридик факультетын тәмамладым. Шунда ук кандидатлык диссертациясе дә якладым. Тик Казанда калып эшләү планнары кискәк кенә үзгәрдә, һәм мин тугыз ел элек Америкага китеп бардым. Монда, Казан университеты биргән төпле белем һәм дипломым

нигезендә, Коннектикут университетына магистратурага укырга алдылар.

Америкада юриспруденция буенча магистратура узгач, лицензия алу өчен берничә штатта имтихан тапшыру хокукы бирделәр. Мин исә Нью-Йоркны сайладым. Хәзерге вакытта Коннектикут Университетында док-

торлык хезмәте язам. Казан университеты – күңелемә иң яқын һәм кадерле урын. Уку йортыбыз турында иң яқты истәлекләр генә саклана. Мондагы мөгаллимнар биргән белем бөтен дөнья күләмендә ихтирамга лаек. Казан университетына булган хөрмәтем һәм рәхмәтем чиксез».

Фото герой архивынан

КЕЧКЕНӘ ГЕНӘ СӘЯХӘТ

Лилия ӘХМӘТГАЛИЕВА

КҮПТӘННӘН РАДИО ҺӘМ ТЕЛЕВИДЕНИЕ БЕЛӘН ЯҚЫННАНРАК ТАНЫШАСЫМ КИЛӘ ИДЕ, БЕЗ ТӨРКЕМЕБЕЗ БЕЛӘН «ТАТАРСТАН» ДӘҮЛӘТ ТЕЛЕРАДИОКОМПАНИЯСЕНӘ ЭКСКУРСИЯГӘ БАРУ БӘХЕТЕНӘ ИРЕШТЕК.

Бу гади генә жир түгел – керү өчен махсус пропусклар булырга тиеш. Кергәч, үзене мөһим кеше итеп хис итәсең. Экскурсияне «Татарстан» радиосы журналисты Раил Садретдинов үткәрде. Ул татар радиосының ничек барлыкка килүе турында сөйләде: хөкүмәт сәясәтен житкерү өчен, 1921 елда беренче тапкыр Казанда рупордан хәбәрләр укыла. Бу яңалыкны «Известия» газетасы язып чыкканнан соң, В.И.Ленин мондый рупорларны Мәскәү һәм Санкт-Петербург шөһәрләрендә дә урнаштырырга кирәк дигән боерык бирә. Димәк, радио дәверенәк менә Казаннан башлана. Шамил Усманов тырышлыгы белән 1927 елның 7 ноябрендә, бик күп кыенлыктар аша үтеп, беренче диктор Гадел Кутуйның: «Тыңлагыз, Казан сөйли!» дигән сүзләре белән «Татарстан» радиосы телгә килә. Бүген дә һәр иртәдә эфирда әлегә сүзләреңгый.

Беренче радио Горький паркы тирәсендә чатырда урнашкан була. Ул күп тапкыр үз урынын үзгәртә: Кәрим Тинчурин театры, Карл Маркс урамындагы милли китапханә, Кекин йорты. Бүген ул Шамил Усманов урамында.

Эксперсиябез Нәсим Акмал жикләгән әдәбият-сәнгать редакциясеннән

башланды. Безне бик жылы каршы алдылар, кадерләп түргә утырттылар, үзләре башкарган эшләр турында сөйләделәр. Без студия белән таныштык, радиопортаж әзерләү серләрен белдек.

«Татарстан» Дәүләт телевидениесе белән безне Екатерина Сударева таныштырды. Без өр-яңа, заманча жиһазландырылган телестудиядә булдык. Камера, утларны минут эчендә студиянең бер башыннан икенче башына күчереп

була. Алып баручы урындыгында үзезезне чын алып баручы итеп хис иттек.

Яңа ачышлар, таньшулар күңелдә онытылмаслык эз калдырды. Яңа жиһазлар, студияләрдән кала, миңа күбрәк хезмәткәрләр ошады. Аларның үз эшләрен яратып эшләүләре, безгә игътибарлы булулары күңелләргә сары май булып ятты. Шундый жылылыкка ничек шатланмый була инде?!

Ләйлә Сабирова фотосы

АНА ТЕЛЕНӘ МӘХӘББӘТ

Айгөл ГӨСЕЙНОВА, КФУ укытучысы

ЗУР ГАЛИМ, ЯЗУЧЫ, ЖУРНАЛИСТ, КҮПТӘН ТҮГЕЛ 80 ЯШЬЛЕК ЮБИЛЕЕН БИЛГЕЛӘП ҮТКӘН, БЕРНИЧӘ БУЫН ШӘКЕРТЛӘРНЕҢ ОЛЫ ОСТАЗЫ ИЛДАР АБЫЙ НИЗАМОВ ТУРЫНДА ЯЗАРГА БУЛДЫМ.

Мин үземнең хөрмәтле остазым белән инде кечкенәдән үк таныш булганмын. Әле ул вакытта мин аны университет профессоры дип белми идем, хәтта журналистика өлкәсенә укырга керәчәгем дә билгеле түгел иде. Мин бары тик радиоалгычтан аның «Тел күрке – сүз» тапшыруын йотлыгып тыңлый идем. Бәлки инде шул вакытта ук ул миндә татар теленә, сөйләменә мәхәббәт уянткандыр да.

Университетта укыган вакытта, без аны олылап, яратып, якын итеп, «Абый» дип дәшә идек. Аның дәресләрендә сихерле дә, кызыклы да булган тел дөньясында сәяхәттә булып кайткан кебек иде. Төрле холькылы яшьләрдән жыелган төркем шәкертләрен журналистика белән кызыксындыра ала, телгә хөрмәт, ярату уята белә иде ул. Илдар абый күп кенә кешеләренң алдагы тормыш юлларына маяк, дәрәс юл күрсәтүче булгандыр.

Чын укытучы гади була дип әйтсәм, дәрәс тә булмас кебек. Шулай да бу сүзләрдә Илдар абыйның безгә карата ачык, киң күңелле булуы, шул ук вакытта гадел дә, таләпчән дә була белүе чагылыш таба дип уйлыйм.

Аның дәресләрендә туган телгә, сөйләмгә хөрмәт беренче урында тора дип әйтү ялгыш булмас. Татар теле мәсьәләләре, фән, укыту турында булган кайбер уйланулары хакында Илдар абыйга сорау бирми калу мөмкин түгел.

– Бүгенге тормышыбызда тел мәсьәләсе, аны укыту системасы турында фикерләрегез нинди?

– Милләт белән телне аерырга ярмый: татар милләте, аның тарихы, киләчәге турында сөйләшәбез икән, ул телдән аерылгысыз булырга тиеш. Тел турында сүз алып барабыз икән, беренче чиратта, телнең үзен өйрәнү, икенче мәсьәлә – ул телне куллану, өченчәсе – укыту мәсьәләсе булырга тиеш. Әйтик, японнар телне тел дип 5нче сыйныфтан соң өйрәнмиләр, аннары телне куллану өйрәтелә. Ә безнең 11 класска кадәр «тәмамлык», «ия» дип тукуыла, югары уку йортына килгәч тә шул ук эш дәвам итә. Сөйләм, сөйләмиәт фәне, телне куллану – мәктәп тә, югары уку йортлары да менә нәрсә белән шөгыйльләнергә тиеш.

• Фото герой архивынан

– Инде телдән аерылгысыз булган татар журналистикасының киләчәге нинди дип уйлайсыз?

– Без журналистикада европача фикерләмибез. Безнең татар журналистикасының 100 еллык үз фикерләү менталитеты бар. Ул матбугатка хәбәр чыганагы гына түгел, ә хәбәрне аңлатып җиткерү чарасы итеп тә карый. Шуның өчен бездә, хәбәр жанрларыннан тыш, аналитик, тасвирлау жанрлары да көчле. Димәк, алга таба ниндидер үзгәрешләр булса, шушы үзенчәлекләренә истә тотарга кирәк. Университетта югары журналистика мәктәбе ачылуы – ул әйбәт фал. Димәк, ул яңача, ниндидер яңалыклар кертәп эшләп кебек.

– Сезнең кебек профессор дәрежәсенә ирешү өчен яшь галимнәргә әйтер сүзләрегез?

– Максат. Максатсыз фән юк. Гомерлеккә алынган максат. Сәгаткә, көнгә, айга, елга алынган максат түгел: гомереңне шуңа бирергә кирәк. Ә моның өчен син үзеңнең сәләтеңне, тамырыңны белергә тиешсең. Булдыра аламмы мин моны, дип. Мәсәлән, ана теленә тоемлау сәләте сиңа әнидән бирелмәгән икән, син журналист яки тел галиме була алмыйсың. Шушы тоемлауны син инде әнидән үк, балалар бақчасынан, мәктәптән саклап килергә тиешсең һәм, шушы тоемлавың

*«... Әгәр дә мога лилим
вә тәрбиягә булсам, шул
рәвештә тәрбия кыл ки,
ул тәрбия кылынмыш
агәмең үлгәнге синең
тәрбияң буенга тереклек
кылырлык булсын...»*

Каюм Насыри

бар икән, аны үстерергә, тәрбияләргә кирәк. Бу инде туктаусыз уку, аралашу белән бәйле. Шундый максаты булса, яшь галим үсә, уйлана ала. Икенчәсе, шушы максатның нәтижеләре белән кызыксынучы бармы? Өченчәсе – тырышлык. Кечкенә генә уңыш та кешене үстәрәп җибәрә, тынычландыра. Тырышлык, тырмашу, көрәш, тартышу – шушы сәләтләр белән максатка ирешәп була. Туктамаска кирәк. Фәндә моңарчы халык, жәмгыять белмәгән якларны ачарга кирәк.

– Университет шәкертләренә киңәш-ләрегез нинди?

– Казан университетында төрле катлам балалары укый. Мин гомерем бие күбрәк татар журналистикасы, татар әдәбиятына кызыксыну белдергән студентлар белән аралаштым. Мин, иң беренче чиратта, аларны университетка укырга керүләре белән котлыйм. Өч йөз елга якын тарихы булган университетта уку – бик зур горурлык ул. Икенчәсе – татар баласы буларак, татар бүлегенә керүләре белән котлыйм. Татар теле белән кызыксынып, теләп керү – бик зур ачыш ул. Өченчәсе инде, төгәл татар журналистикасы кафедрасына кереп укый алулары белән ихластан котлыйм. Бу юнәлештә укырга теле икән – яшь кешенә максаты бар дигән сүз. Максаты булган кеше алга барачак. Уңышлар барысына да!

• КФУ Журналистика һәм медиакоммуникация югары мәктәбенең татар журналистикасы кафедрасы. Лилия Туктарова фотосы.

БЕЗНЕҢ ӨЧЕН ИЛДАР АБЫЙ...

БИЛГЕЛЕ БУЛГАНЧА, ИЛДАР МӘЛИК УЛЫ НИЗАМОВ ИСЕМЕ ГАММӘВИ МӘГЪЛУМАТ ЧАРАЛАРЫНДА БИК ЕШ ЗУРЛАП, ДАНЛАП ТЕЛГӘ АЛЫНА. АНЫҢ ТУРЫНДА ҺӘРВАКЫТ УРНӘК КЕШЕ БУЛАРАК ЯЗЫП ТОРАЛАР. ЮБИЛЕЕ УҢАЕННАН ТАТАР ЖУРНАЛИСТИКАСЫ КАФЕДРАСЫНДА ЭШЛӘУЧЕ ХЕЗМӘТТӘШЛӘРЕНЕҢ ФИКЕРЛӘРЕН БЕЛУ КЫЗЫКЛЫ.

• **Васил Заһит улы Гарифуллин, профессор, татар журналистикасы кафедрасы мөдире:**

Ул безгә фән ягыннан гына түгел, бар яктан да үрнәк булып тора. Кафедрада бергәләп эшләргә туры килде. Аның «жимешчәнлеге», продуктивлыгы таң калдыра иде: ел саен китап чыгармыйча калганы булмады. Кафедрада эшләгәндә, хәтта елга берничә китап чыгарганы да булды. Фәнгә бирелгәнлеге, гаиләсенә тугрылыгы, авылны, жирне, эшне яратуы белән үрнәк кеше ул. Аның бу асыл сыйфатлары эшне яратуыннан килә. Аның кебек булырга тырышырга кирәк яшьләргә, шул исәптән безгә дә!

• **Резеда Локман кызы Зәйни, доцент:**

Фән кешеләре көне-төне диярлек фән белән шө-

гыльләнсәләр генә чын профессор дәрәжәсенә ирешә ала дип уйлыйм. Илдар абый кебек галимнәр бик аз, чөнки жәмгыять башканы таләп итә. Хәтерлим, укыган вакытта ук Илдар абый безне зур галим генә түгел, башка һөнәрләргә дә ия булган төрле яклы шәхес буларак сокландыра иде.

• **Венера Нәгыйм кызы Исмәгыйлева, татар журналистикасы кафедрасының өлкән лаборанты:**

Илдар Маликовичның, иң беренче чиратта, чын гаилә кешесе булуын әйтергә кирәктер. Ул үзенең хәләл жефетен бик хөрмәт итә, балалары, оныклары белән горурлана. Мин аны авыл жанлы кеше буларак беләм. Кичләрен мич янында яки жылы учак ягып, китап язып утырырга ярата.

Аның бихисап хезмәтләре – аның ижат жимешләре, үзе әйтмешли, «балалары». Аннары ул бик оста балыкчы да, бу эшнең барлык нечкәләрен, төмән белеп шөгыльләнә.

• **Ләйлә Рәшит кызы Сабирова, доцент:**

Илдар абый Низамов дигәндә, күз алдына аның практик журналист, тел белгече, язучы, зур галим булуы килә. Таләпчән, шул ук вакытта урынлы шаян, төпле белемле, үз гыйльми принципларына тугры калып, шәкертләренә журналистика кануннарын үтемле төшендерә белүче дә ул. Туган телебез турында чынлап кайгыртучан кеше. Мин аңа бик рәхмәтле!

P.S: язманың тулы вариантын darelfonyn.kpfu.ru да укырга мөмкин.

• Чакыру

Илдар Низамовның

парча, хатирәләре тулганган «Бөртектән – көшел» исемле яңа китабы белән танышасыгыз килсә, сезне Татарстан Язучылар берлегенең Г.Тукай исемендәге клубында (Мөштәри урамы, 14 нче йорт) 2016 елның 10 октябрендә 17 сәгатәтә көтәбез.

КФУ УЛ ...

Ләйлә САБИРОВА

СТУДЕНТ ЕЛЛАРЫ – ТЕЛЭСӘ КЕМ ХӘТЕРЕНДӘ МӘҢГЕ САКЛАНА ТОРГАН ИСТӘЛЕКЛЕ ЕЛЛАР УЛ. КАЗАН (ИДЕЛ БУЕ) ФЕДЕРАЛЬ УНИВЕРСИТЕТЫ 2016-2017 ЕЛ НӘТИЖЭЛЭРЕ БУЕНЧА ДӨНЬЯНЫҢ ИҢ ЯХШЫ УНИВЕРСИТЕТЛАРЫ РЕЙТИНГЫНА ЭЛӘКТЕ. БУ РЕЙТИНГНЫ QUACQUARELLI SYMONDS (QS) БРИТАНИЯ КОНСАЛТИНГ КОМПАНИЯСЕ ТӨЗЕГЭН. TIMES HIGHER EDUCATION ХАЛЫКАРА РЕЙТИНГ НӘТИЖЭЛЭРЕ БУЕНЧА КФУ РОССИЯНЕҢ ИҢ АЛДЫНГИ ЮГАРЫ УКУ ЙОРТЛАРЫ АРАСЫНДА ДҮРТЕНЧЕ УРЫННЫ САКЛАП КАЛДЫ. БУ УҢАЙДАН БЕЗНЕҢ БЕРЕНЧЕ КУРС СТУДЕНТЛАРЫ ГОРУРЛЫК ХИСЕ КИЧЕРЭЛӘР МИКӘН? АЛАР ӨЧЕН КФУ НӘРСӘ УЛ?

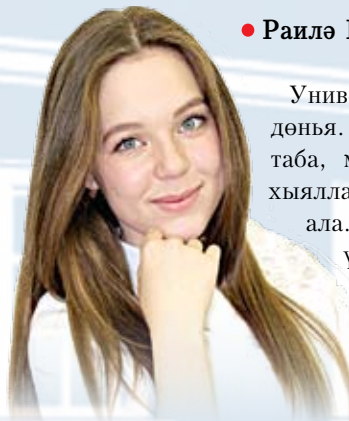
• Назлыгөл Мәсәлимова:

Хыял... Мәктәп елларыннан ук сакланып килгән бер хыялым, теләгем бар иде, ул да булса, Казан федераль университетына укырга керү. Әле дә исемдә, беренче тапкыр конференциягә барган чагым. Зур мәһабәт бина, биек колонналар, гажәеп матур архитектуралы уку йорты мине үзенә тулысынча гашыйк итте. Шул көннән бирле нәкъ шунда укырга керү теләге белән янып яшәдем. Университет килчәк тормыштагы мөмкинлекләргә ачкыч булып тора. Ул минем өчен уку йорты гына түгел, ә яңа дуслар, күнелле хатирәләр, хыялларны тормышка ашыру урыны да. КФУ – минем дөнъям, минем килчәгем!

• Раилә Вәлиуллина:

Университет – үзе бер аерым дөнъя. Монда һәркем үз-үзен таба, максатына туры юл сала, хыялларын тормышка ашыра ала. Бары тик тырышлык һәм үжәтлек кирәк. Синең нинди милләттән булуың, шушы жирлектәнме яки чит илдән (ә андый студентлар университетта бихисап) килүең мөһим түгел, монда бары да тигез, бары да тату. Бездә бер төркем эчендә дөнъяның төрле почмакларыннан килгән студентларны очратырга була. Шунның өчен КФУны халыклар дуслыгы йорты дисәм дә ялгыш булмастыр. Алай гына да түгел, Казан федераль университеты – һәрберебез өчен туган өебез кебек яқын, кадерле урын.

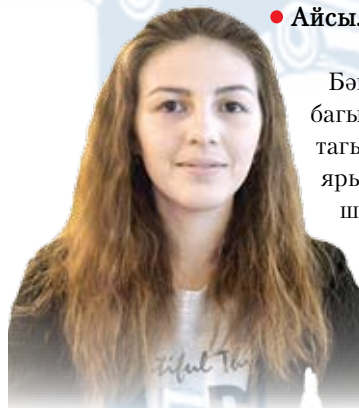

• Айсылу Хафизова:

Икенче курс укучысы со-равыма кыска гына итеп: «КФУ ул – старт», – диде. Югары курс студентлары исә житдирәк итеп жавап бирәләр: «КФУ минем өчен – хезмәт, төпле уку һәм зур мөмкинлекләр». Мин бу сүзләрнең барысы белән дә килешәм. КФУ ул – горурлык, төпле белем, якты килчәк, яшьлек, онытылмаслык мизгелләр, яңа танышулар. КФУ ул – яңа көнне елмаеп каршы алып өчен зур сәбәп. КФУ кешегә үзенә идеаль образын төзәргә һәм чыңга ашырырга булыша. Шуңа күрә, КФУ ул – МИН!

• Айсылу Нигъмәтжанова:

Бәйгеләр, студент язлары, багышлаулар, бәйрәмнәр һәм тагын күпме исәпсез-хисапсыз ярышлар, тулай торак тормышы, автобус-троллейбуста жыйнаулашып укырга барулар – боларның барысын да Казан дәүләт университеты үз эченә туплый. КФУ минем өчен – күнелле вакыйгалар, студент тормышы.

КФУ жәмгыяттә үз урынын табарга ярдәм итә һәм мөстәкыйльлеккә өйрәтә.

• Алинә Юнысова:

Монда килгәч, әти-әниләрнең: «Бер группада укучылар тагын да кадерлерәк була», – дип әйтүләренең чыннан да дәрәслеккә туры килгән аңлайсың. КФУ студентлары уку йортынан гына түгел, ә яшәү урыныннан да уңды. Универсиада авылында яшәргә кемнәр генә кызыкмый икән! Спорт белән шөгыйльләнүчеләргә бигрәк тә уңайлы, чөнки яқын-тирәдә бик күп спорт биналары, мәйданчыклары бар. КФУ – югары белем, якты йөзле кешеләр, яңа дуслар, ижат, эмоцияләр ташкыны!

ӘГӘР ГОМЕРЛЕК ЮЛДАШЫ
ИТЕП ЖУРНАЛИСТИКАНЫ
САЙЛАМАСА, УЛ, МӨГАЕН,
БИЮЧЕ БУЛЫР ИДЕ. УЛ ТИК
ТОРА ТОРГАННАРДАН ТҮГЕЛ.
СҮЗЕМ ЖУРНАЛИСТИКА ҺӘМ
МЕДИАКОММУНИКАЦИЯЛӘР
ЮГАРЫ МӘКТӘБЕНЕҢ БЕРЕНЧЕ
КУРС СТУДЕНТЫ, ЯШЫЛӘРНЕҢ
«АЛТЫН КАЛӘМ –
2016» РЕСПУБЛИКАКУЛӘМ
ЖУРНАЛИСТИКА БӘЙГЕСЕ
ЖИҢҮЧЕСЕ ИЛГИЗ ШӘКУРОВ
ТУРЫНДА.

Фото герои архивынан

«КҮҢЕЛ ЯТКАН ҺӨНӘР»

Раил САДРЕТДИНОВ

Соңгы 5 елда ул журналистика белән ныклап кызыксына башлай. «Журналистика ул – кеше күрмәгәнне күрү», – дип аңлата Илгиз. «Алтын каләм» бәйгесендә жиңүгә 5 ел дәвамында кечкенә, ләкин төплә адымнар белән килә. «Жиңү өчен талант кирәк һәм тырышлык. Ансыз бер өлкәдә дә уңышка ирешеп булмыйдыр. Уңыш сәре гади: 99% тырышлык һәм 1% сәләт», – ди ул.

Журналистика белән чынлап торып «җенләнеп» китүгә радиодан ишеткән хәбәр сәбәпче була. Алла Пугачеваның үз радиосын булдыру һәм радиожурналист һөнәрен үзләштерергә хыяллануын белгәч, Илгиз дә Актанышта журналистика серләренә өйрәтә торган түгәрәккә йөри башлай. Әлеге түгәрәк җитәкчесе Лидия апа Галимова аны журналистика дигән дөньяга җитәкләп алып керә. Башта Илгиз мәктәп тормышын, имтиханнар, яшьләр, танышу кебек темаларны яктырта. Бу язмаларын «Актаныш таңнары» газетасында көтеп алсалар, соңрак ул Актаныш радиосында «Ә син белә идекме?», «Мәйдан», «Түребездә кунак бар», 2013 елда узган Универсиада хәбәрләреннән торган «Универсиада сулышы» тапшыруларын әзерли һәм алып бара. Шул ук вакытта, Актаныш

телевидениесендә «Актанышым-мактанышым» проекты кысаларында башкалар күрсәтەرگә һәм сөйләргә курыккан фактлар турында юмор белән сөйлә.

Иңнәрендә зур тәҗрибә багажы булган беренче курс студентыннан яхшы журналист булу серен сорашам. «Яхшы журналист булу өчен, оператив булырга, башкалар күрә алмаганны күрә белергә кирәк. Шул ук вакытта грамоталы булу мөһим. Нинди генә очракта да кешелеклекне югалтырга ярамый», – ди ул.

Журналистика өлкәсендә кумирлары юк, дип белдерә Илгиз. «Әмма минем өчен бик якин, күпмедер

мәгънәдә укытучыларым бар. Болар – үзләре дә «Алтын каләм»нән үсеп чыккан, журналистика белеме алган Фәнзилә Мостафина, Линар Закиров, Эльмира Закировалар. Алар белән һәрвакыт аралашып торабыз».

Күптән түгел генә «Алтын каләм» фестивалендә жиңүчеләре Мәскәүдә булып кайтканнар. Алар арасында әңгәмәдәшәм дә бар. «Алтын каләм»леләр башкалабызның күренекле урыннарында – Останкино манарасы, Мәскәү елгасы, Кызыл мәйданда булганнан соң, Журналистлар союзына да барганнар. «Безне Журналистлар союзы рәисе Всеволод Богданов һәм Роман Серебрин каршы алдылар. Кыска гына дусларча әңгәмә дәвамында алар безнең кем булуыбызны сораштырды, үзләренәң ничек журналистикага килүе турында сөйләде. Татарстанга кайнар сәламнәрен җиткереп калдылар».

«Журналистиканы сайламасам, башка бер күңел тартмаган өлкәдә эшли алмас идем», – ди Илгиз. Алга таба ул үзен басма матбугатта сынамакчы. Бүген һөнәр сайлау алында торучыларга киңәш итеп, ул: «Кем генә, нәрсә генә әйтмәсен, үз күңелегез яткан һөнәргә сайлагыз. Шул вакытта гына уңышка ирешә алачаксыз», – диде.

*«КФУ – ул
журналистика сыман,
һәрвакыт заманга,
вакыт белән бергә
атлый, халыкка хезмәт
итә»*

Үзөбөз төшөргән кино

Диләрә КАМАЛОВА

КҮПТӘН ТҮГЕЛ КАЗАНЫБЫЗДА XII ХАЛЫКАРА МӨСЕЛМАН КИНОСЫ ФЕСТИВАЛЕ ГӨРЛӘП УЗДЫ. БУ ЧАРАДАН ҺӘМ, ГОМУМӘН, КИНО СӘНГАТЕННӘН КФУ СТУДЕНТЛАРЫ ДА ЧИТТӘ КАЛА АЛМАДЫ. ЛЕВ ТОЛСТОЙ ИСЕМЕНДӘГЕ ФИЛОЛОГИЯ ҺӘМ МӘДӘНИЯТАРА БАГЛАНЫШЛАР ИНСТИТУТЫ КЫСАЛАРЫНДА ЭШЛӘП КИЛӘТ ТОРГАН «ӘЛЛҮКИ» ӘДӘБИ ИЖАТ БЕРЛӘШМӘСЕ БЕЛӘН ҮЗ КИНОБЫЗНЫ ТӨШЕРДЕК.

Автор фотолары

Университетта игълан ителгән «Иң яхшы сценарий» конкурсы жиңүчесе 2 нче курс студенты Рүзилә Әмирова сценарие буенча кыска метражлы нәфис фильм төшөрергә булдык. Минем дә әлеге фильмга үз өлешемне кертәсем килде. Камера, штатив бар, видеолар төшерү буенча тәҗрибә начар түгел, иң мөһиме – теләк! (Ә бездә ул бик көчле иде).

Гадәттә, фильм төшөргәндә берничә төрле проблема килеп чыгарга мөмкин: команда, актерлар төркеме, фильм төшерү өчен жирлек һәм аппаратура табу. Соңгысы белән бернинди дә тоткарлыклар булмады, уртақ тырышлык белән барлык кирәкле жиһазларны үзөбөздә булдырдык.

«Без, без, без идея...» дип исемләнгән әлеге фильм студентлар тормышы турында иде. Шунлыктан, кино майданчыгы табу белән дә бернинди авырлык килеп чыкмады. Күпчелек күренешләр үзөбөз яши торган тулай торак – Универсиада авылында һәм университет бинасында төшерелде.

Фильмда «атказанган» актерлар – Г.Тукай исемендәге татаристика һәм тюркология югары мәктәбенен

1-2 курс студентлары төште. Һәрберсе, үз роленә кереп, аны менә дигән итеп башкарып чыкты! Шулай итеп, моньысы белән дә бернинди читенлек тумалды.

Фильмның техник ягы бик үк мактанырлык түгел. Тик, шуңа да карастан, без командабыз белән бик аз вакыт эчендә зур эш башкардык. Киләчәктә, бәлки, Халыкара мөселман киносы фестивалендә дә безнең нәфис фильмнарны күрә алырсыз әле!

• Студент колагына

СЕЗНЕҢ ӨЧЕН

«ДАРЕЛФӨНҮН» ГАЗЕТАСЫНА – 5 ЯШЫ! ШУЛ УҢАЙДАН КФУ ТАТАР СТУДЕНТЛАР ГАЗЕТАСЫ – «STUDENT'S BLOG» ДИГӘН ИНТЕРНЕТ-БӘЙГЕ ИГЪЛАН ИТӘ!

Уку – энә белән кое казу дип, бу эшне никадәр җитдиләндерсәләр дә, дәрестә, тулай торакта, төркемдәшләр белән булган кызыклы хәлләр мәңгегә истә кала, сагындырып искә төшә икән. Без сезне әлеге мизгелләр белән уртаклашырга чакырабыз. Моньың өчен студент тормышыннан төрле кызыклы хәлләрне безгә,

darelfonun@yandex.ru

электрон почтасына, юллау да җитә. Бу бәйгедә студент елларын сагынучы өлкәнрәк яшьтәге укучыларыбыз да катнаша ала. Ченки студент еллары – кеше гомеренең күңелле мизгелләре, яшьлек чоры ул. Искә төшер, яз, катнаш, жиң! Жиңүчеләрне төрле бүләкләр көтә! Бәйге, әлеге игълан басылып чыккан көннән алып, 15 декабрьгә кадәр үткәрелә.